

02.04.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**2 Nisan 2021
Cuma**

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

2 Nisan 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Işık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Işık Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği
- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 31/3/2021 Tarihli ve E: 2021/33, K: 2021/23 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 27/1/2021 Tarihli ve 2018/23430 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 27/1/2021 Tarihli ve 2018/34309 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 10/3/2021 Tarihli ve 2020/5156 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay 11. Hukuk Dairesine Ait Karar

TZOB: Üretici-market fiyat farkı 5 kata ulaştı

Üretici ve tüketici fiyatları arasındaki farkın kapanmadığını belirten Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, mart ayında üretici ve market fiyat farkının 5 kata ulaştığına dikkat çekti.

TZOB olarak gıda fiyatlarındaki değişimleri takip etmeye devam edeceklerini belirten TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, üretici ve tüketici fiyatları arasındaki farkın bir türlü kapanmadığına, mart ayında üretici ve market fiyat farkının 5 kata ulaştığına dikkat çekti.

Martta üretici ve market arasındaki fiyat farkının en fazla yüzde 386,43 ile kuru soğanda yaşandığını belirten Bayraktar, farkın patatesten yüzde 316,25, lahanada yüzde 306, maydanozda 287,50, sütte yüzde 227,47 olduğunu kaydetti. Bayraktar, "Mart ayında markette en fazla fiyat düşüşü yüzde 16,42 ile kabakta görüldü. Bu fiyat düşüşünü yüzde 14,49 ile salatalık, yüzde 13,55 ile fındık, yüzde 12,34 ile ıspanak, yüzde 9,83 ile kuru soğan, yüzde 8,14 ile pırasa takip etti." ifadelerini kullandı.

Markette en fazla fiyat artışı ise yüzde 33,67 ile sivri biberde yaşandığını anlatan Bayraktar, bu fiyat artışını yüzde 17,99 ile karnabahar, yüzde 16,37 ile domates, yüzde 7,98 ile nohut, yüzde 7,07 ile ayçiçeği yağının takip ettiğini belirtti.

13 üründe üretici fiyatları değişmedi

Mart ayında üreticilerde havuç, maydanoz, yeşil soğan, elma, kuru fasulye, nohut, kırmızı mercimek, yeşil mercimek, pirinç, kuru kayısı, kuru incir, fındık ve zeytinyağı

fiyatında bir değişim meydana gelmediğinin altını çizerek, fiyatı en fazla düşen ürünün yüzde 41,67 ile kuru soğan olduğunu aktardı. Bayraktar, kuru soğandaki fiyat düşüşünü yüzde 32,48 ile salatalık, yüzde 20 ile patates, yüzde 19,90 ile kabak, yüzde 10,93 ile patlıcan, yüzde 10,71 ile pırasa, yüzde 3,57 ile ıspanak, yüzde 2,33 ile limonun izlediğini bildirdi.

Üreticide en fazla fiyat artışının yüzde 30,30 ile sivri biberde görüldüğüne dikkati çeken Bayraktar, bunu yüzde 16,90 ile domates, yüzde 1,95 ile kuzu eti, yüzde 1,74 ile kuru üzüm, yüzde 1,08 ile dana eti, yüzde 0,85 ile karnabahar, yüzde 0,40 ile Antep fıstığının takip ettiğini söyledi. Bayraktar, martta üreticide en fazla fiyat artışının görüldüğü sivri biber ve domateste arzın seralardan sağlandığını, hasat edilen ürün miktarındaki azalmanın ve halen ihracatın devam etmesinin fiyatlarda artışa yol açtığını belirtti.

"Kur baskısı fiyatları yükseltti"

Kuzu ve dana etinde artan yem fiyatlarının, arz ve talepte meydana gelen değişimin fiyat artışına yansıdığıının altını çizen Bayraktar, "Kuru soğan, patates ve limonda pandemi nedeniyle lokanta ve otellerin tam kapasite çalışmaması, arz fazlalığı ve talepte yaşanan daralmanın pazarlama sorunlarına yol açması fiyatlarda düşüşe neden olmuştur. Patateste ortalama üretici fiyatı 40 kuruş olsa da Nięde ve Nevşehir'de fiyatlar 20 kuruşa kadar gerilemiştir. Salatalık, kabak ve patlıcanda hasat edilen ürün miktarındaki artış fiyata düşüş olarak yansımıştır. Pırasa, ıspanak ve lahanada talebin düşük olması, marulda artan hava sıcaklıkları ve hasat edilen ürün miktarındaki artış fiyata yansımıştır." değerlendirmesinde bulundu. Bazı ürünlerdeki fiyat artışlarında girdi fiyatlarındaki artışın etkili olduğunu kaydeden Bayraktar, "Girdi fiyatlarında görülen kur baskısı fiyatları yükseltti." ifadesini kullandı.

Ali Ekber Yıldırım '1 Nisan şakası gibi' diyerek duyurdu. Tarım Kredi Kooperatifi çiftçiden süt alımını durdurdu

Tarım yazarı Ali Ekber Yıldırım, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada çiğ süt alımının Tarım Kredi Kooperatifi tarafından durdurulduğunu açıkladı. Yıldırım yaptığı açıklamada, "1 Nisan şakası gibi. Tarım Kredi, birçok kooperatiften çiğ süt alımını durdurdu" ifadesini kullandı.

Tarım yazarı Ali Ekber Yıldırım, twitter hesabından yaptığı açıklamada, Tarım Kredi Kooperatifi tarafından çiftçilerden çiğ süt alımının durdurulduğunu açıkladı.

Ali Ekber Yıldırım yaptığı açıklamada şunları söyledi:

"1 Nisan şakası gibi. Tarım Kredi, birçok kooperatiften çiğ süt alımını durdurdu. Çiftçiyi haciz kısıncasına alan Tarım Kredi Kooperatifleri, çiğ süt toplayan kooperatiflere "yemimizi alırsanız biraz süt alabiliriz" teklifi götürdü. Kabul etmeyenlerden çiğ süt alımını bıraktı."

Ali Ekber Yıldırım
@tarimyazari

...

1 Nisan şakası gibi

Tarım Kredi, birçok kooperatiften çiğ süt alımını durdurdu

Çiftçiyi haciz kısıncasına alan Tarım Kredi Kooperatifleri, çiğ süt toplayan kooperatiflere "yemimizi alırsanız biraz süt alabiliriz" teklifi götürdü. Kabul etmeyenlerden çiğ süt alımını bıraktı.

00 11:14 · 1 Nis 2021 · Twitter for iPhone

Buğdayın atası ıza laboratuvar ortamında üretti

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinde bilim insanları, "buğdayın atası" olarak adlandırılan ızayı, tohum kullanmadan kendi dokusuyla laboratuvar ortamında üretmeyi başardı.

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi (BAİBÜ) Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Günce Şahin, yaptıkları çalışmalarla laboratuvar ortamında hiçbir dış etkene maruz kalmamış ıza üretebildiklerini söyledi.

Iza buğdayıyla ilgili birçok uluslararası makalenin bulunduğu Şahin, "Izayı laboratuvar koşullarında çoğaltma imkanı yakaladık. Bunu tohumdan da yapmadık. Izanın koleoptil denilen parçasını kullanarak laboratuvar koşullarında üzerinde denemeler yapmak için bir sürü ıza bitkiciği elde edebildik. Daha sonra bunun etken maddelerini analiz ettik. B vitamini, lutein ve E vitamini gibi içeriklerine baktık." diye konuştu.

Şahin, ızanın dışarıya bağımlı kalmadan laboratuvar koşullarında üretilmesiyle hem hastalısız bitki elde etme imkanı elde edileceğini hem de gerekirse bitkideki etken maddelerden istenilen antioksidan veya sağlık alanında kullanılabilecek maddelerin alınabileceğini vurguladı.

"TOHUMA BAĞLI KALMADAN BİTKİNİN KENDİ DOKUSU KULLANILDI"

Geleneksel tarımda biyoaktif bileşiklerin yetersiz üretimi nedeniyle laboratuvar koşullarında bitkileri ve sahip oldukları bu bileşikleri büyük ölçekli üretmek için kullanılan doku kültürü tekniklerinin alternatif yöntemlerden bir tanesi olduğunu

aktaran Şahin, şöyle devam etti:

"Izayı ilk defa laboratuvar ortamında ürettik. Daha önce bu konuda yapılan bir çalışma olduğuna dair hiçbir yayın ve açıklama bulunmuyor. Yaptığımız çalışma, ıza için uygun bir doku kültürü protokolü belirlemektir. Bu çalışmada bitki üretimini sağlamak amacıyla 3 farklı bitki hormonu (2,4-D, TDZ, IAA), 3 farklı doku tipi (koleoptil, yaprak ve kök) denenmiş olup en iyi doku kültürü protokolü belirlenmiştir."

Şahin, literatürde farklı doku kültürü teknikleri kullanılsa da özellikle somatik dokunun kullanılmasıyla çok düşük oranda bitki elde edildiğine dikkati çekerek, "Çalışmamızın sonuçlarında, tohuma bağlı kalmadan bitkinin kendi dokusu kullanılarak sürgün oluşumu ve kök oluşumu sağlanmış, buğday başağı dahil tam bitki elde edilmiştir." dedi.

B1, B2, B5, E vitamini ve antioksidan fenolik bileşikler bakımından zengin olan ızanın laboratuvar koşullarında tohuma bağlı kalmadan çoğaltılabilmesinin çok önemli olduğunu vurgulayan Şahin, bu etken maddelerin bitkilerden elde edilebilmesinin, çeşitli stratejilerle bu bileşiklerin miktarının artırılmasına olanak sağladığını kaydetti.

"ÇOK KALİTELİ VE SAĞLIĞA YARARLI BİR ÜRÜN"

Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nusret Zencirci de 10-13 bin yıllık tarihi olan ıza buğdayının çok kaliteli ve sağlığa yararlı bir ürün olduğunu dile getirdi.

Izanın ağırlıklı olarak bulgur olarak kullanıldığını ancak ızadan ekme ve makarna da yapılabildiğini aktaran Zencirci, "Ekmeğinin de yine kaliteli olduğunu gösteren çalışmalarımız var. Uluslararası yayınlarda bu çalışmalarımızı ortaya koymaktayız." diye konuştu.

Zencirci, laboratuvarında yürütülen çalışmalarda ızanın besin değerlerine bakma imkanı bulduklarını belirterek, tüm özelliklerini ortaya çıkarmaya çalıştıklarını kaydetti.

Iza tarlalarından aldıkları bazı mikroorganizmalardan mikrobiyal gübre ürettiklerini de aktaran Zencirci, "Yine bunun besleyici özellikleriyle ilgili B ve E vitamini ile karoten gibi özelliklerini ortaya koyduk. Ayrıca ızayı laboratuvar ortamında üretmeyi başardık." ifadesini kullandı.

İhracat zirvede, dış ticaret açığı 4,7 milyar dolara indi

Bakan Pekcan, mart ayında ihracatın 18 milyar 985 milyon dolara ulaştığını açıklayarak, "Bu rakam tüm zamanların en büyük ihracatı" dedi. İthalatın yüzde 26 artarak 23,7 milyar dolar olduğunu bildiren Pekcan, dış ticaret açığının martta yüzde 14,2 düşüşle 4,7 milyar dolara gerilediğini duyurdu.

Mart ayı dış ticaret verileri, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle'nin katılımıyla Ticaret Bakanlığı'nda düzenlediği basın toplantısında açıklandı.

Mart ayında yapılan ihracat, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 42 artarak 18 milyar 985 milyon dolara ulaştı. Bu rakam, tüm zamanların en yüksek aylık ihracat rakamı oldu. İthalat, mart ayında yüzde 25,8 artarak 23 milyar 679 milyon dolara yükseldi. Dış ticaret açığı ise yüzde 14,2'lik düşüş göstererek 5,5 milyar dolardan 4,7 milyar dolara geriledi.

Mart ayında 1339 firma ilk kez ihracat yaparken, toplam 39 bin 170 firma ihracat gerçekleştirdi. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 80.2 olurken, altın hariç ise bu oran yüzde 80.7 seviyesinde gerçekleşti.

İlk çeyrekte ihracat 50 milyar doları buldu

2021 yılı ilk çeyrek ihracatı, geçen senenin ilk çeyreğine göre, yüzde 17,3 artışla 50 milyar dolara ulaştı. Bu değer, bugüne kadarki en yüksek ilk çeyrek ihracat değeri oldu. İlk çeyrekteki ithalat, geçen senenin ilk çeyreğine göre, yüzde 9,7 artışla 61 milyar dolara yükseldi. Yılın ilk çeyreğinde dış ticaret açığı ise geçen senenin ilk çeyreğine göre yüzde 15,2 oranında düşüş göstererek, 13 milyar dolardan 11 milyar

dolara geriledi. Yılın ilk çeyreğinde ihracatın ithalatı karşılama oranı geçen senenin ilk çeyreğe göre 5,3 puan artarak yüzde 81,9'a yükseldi.

Hammadde ticareti ön planda

Mart ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat 11 milyar 367 milyon dolar ile deniz yoluyla yapıldı. Bu taşıma şeklini sırasıyla, 5 milyar 597 milyon dolar kara yolu ve 1 milyar 620 milyon dolar ile de hava yolu takip etti. Mart ayında en çok ithalat 17 milyar 725 milyon dolar ile hammadde grubunda yapılırken, en çok ihracat ise 9 milyar 265 milyon dolar ile yine hammadde grubunda oldu.

Zirve yine otomotivin

Mart ayında önceki yılın aynı ayına göre 24 sektör ihracatını artırmayı başardı. 2 milyar 893 milyon dolarlık ihracat gerçekleştiren otomotiv liderliğini korurken, 2 milyar dolara ulaşan kimyevi maddeler ikinci, 1 milyar 678 milyon dolara ulaşan hazır giyim ise üçüncü oldu.

Mart ayında en yüksek artış oranları; yüzde 124 artışla 154 milyon dolara ulaşan gemi ve yat, yüzde 75 artışla 247 milyon dolara ulaşan savunma ve havacılık, yüzde 58 artışla 1 milyar 547 milyon dolara ulaşan çelik sektörlerinde görüldü.

Mart ayında 74 il ihracatını artırdı. En çok ihracat gerçekleştiren ilk 5 il sırasıyla; 7 milyar 161 milyon dolarla İstanbul, 1 milyar 464 milyon dolarla Kocaeli, 1 milyar 333 milyon dolarla Bursa, 938 milyon dolarla İzmir ve 874 milyon dolarla Gaziantep oldu.

İhracatın yüzde 54,7'si Avrupa'ya

En çok ihracat gerçekleştirilen ilk 3 ülke sırasıyla; 1 milyar 670 milyon dolarla Almanya, 1 milyar 240 milyon dolarla ABD, 1 milyar 6 milyon dolarla Birleşik Krallık oldu. Avrupa Birliği'ne ihracat, yüzde 47 artışla 7,9 milyar dolarlık bir hacme ulaşarak yüzde 41,4 pay aldı. Avrupa kıtasının mart ayı ihracatındaki payı yüzde 54,7 oldu. Bu ayda Yakın ve Ortadoğu ülkelerine 3,5 milyar dolar, Afrika kıtasının tamamına 1,8 milyar dolar, Uzakdoğu ülkelerine 1,4 milyar dolar, Kuzey Amerika'ya ise 1,3 milyar dolarlık ihracat yapıldı.

'Orta koridor' için Azerbaycan ile temaslar başlıyor

Süveyş kanalında yaşanan bir kazanın dahi dünyanın tedarik sitemini etkilediğine dikkat çeken Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Türkiye'nin lojistik imkânlarını geliştirmek için çalışmalarını sürdürdüklerini kaydetti. Toplantının ardından İş dünyasının sivil toplum kuruluşları başkanları ile birlikte Azerbaycan'a giderek resmi temas gerçekleştirecekleri bilgisini veren Bakan Pekcan, şunları söyledi: "Orta koridor olarak tabir edilen rotayla ilgili stratejilerimizi kapsamlı biçimde ele alıyoruz. Yakın zamanda Çin'e ihracat treni seferlerimiz gerçekleştirildi. Önümüzdeki süreçte, orta koridorun etkinleştirilmesi için tüm kurumlarımızla, özel sektörümüzle ve elbette güzergâh üzerindeki muhatap ülkelerle çalışmalarımızı sürdüreceğimizin de altını çizmek isterim. Ayrıca, özel sektörümüzle işbirliği halinde, yurt dışı lojistik merkezlerini hayata geçirerek, ihracatçımızın lojistik imkânlarını geliştireceğiz."

122 milyar borç için 132 milyar borçlanılacak

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Nisan-Haziran döneminde 121,9 milyar liralık iç borç servisine karşılık, 130,8 milyar liralık iç borçlanmaya gidecek.

Nisan-Haziran döneminde iç ve dış borçların toplamı olarak 141,1 milyar lira borç ödemesi yapılacaktır.

TOPLAM 141 MİLYAR LİRA BORÇ ÖDENECEK

Bu dönemde 21 tahvil ihalesi düzenlenecek, 2 kira sertifikasının doğrudan satışı 1 altın tahvili gerçekleştirilecek. Ayrıca Nisan ayında 1 tahvil değişim ihalesi yapılacaktır. Nisan'da 42,4 milyar liralık, Mayıs'ta 57,2 milyar liralık, Haziran'da da 41,5 milyar liralık ödeme yapılacaktır. Bu ödemelerin 19,3 milyar lirası dış borç servisinden oluşacaktır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Nisan-Haziran dönemine ilişkin iç borçlanma stratejisini açıkladı. Buna göre, Hazine söz konusu dönemde 121,9 milyar liralık iç borç servisine karşılık, 130,8 milyar liralık iç borçlanma gerçekleştirecek. Bu dönemde dış borçlanma yapılmayacaktır. Bakanlığın Nisan-Haziran dönemi iç borçlanma stratejisinde, Nisan'da 37,3 milyar liralık iç borç servisine karşılık 33 milyar liralık, Mayıs'ta 53,7 milyar liralık iç borç servisine karşılık 54 milyar liralık, Haziran'da da 30,9 milyar liralık iç borç servisine karşılık 43,8 milyar liralık iç borçlanma yapılması öngörülmüştür.

TOPLAM 141 MİLYAR LİRA BORÇ ÖDENECEK

Bu dönemde 21 tahvil ihalesi düzenlenecek, 2 kira sertifikasının doğrudan satışı 1 altın tahvili gerçekleştirilecek. Ayrıca Nisan ayında 1 tahvil değişim ihalesi yapılacaktır. Nisan'da 42,4 milyar liralık, Mayıs'ta 57,2 milyar liralık, Haziran'da da 41,5 milyar liralık ödeme yapılacaktır. Bu ödemelerin 19,3 milyar lirası dış borç servisinden oluşacaktır.

İş Bankası'nda yeni dönem

İş Bankası, Adnan Bali'nin Yönetim Kurulu Başkanı olarak seçildiğini ve Hakan Aran'ın Genel Müdür olarak atandığını KAP'a bildirdi.

İş Bankası, Adnan Bali'nin Yönetim Kurulu Başkanı olarak seçildiğini ve Hakan Aran'ın Genel Müdürlüğe getirildiğini KAP'a bildirdi.

Banka tarafından genel müdürün atanması ve yönetim kurulu üyelerinin görev dağılımına ilişkin Kamuyu Aydınlatma Platformu'na (KAP) açıklama yapıldı.

Açıklamada, "Yönetim Kurulumuzun 1 Nisan 2021 tarihinde yapılan toplantısında, Sayın Adnan Bali'nin Yönetim Kurulu Başkanı, Sayın Yusuf Ziya Toprak'ın Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak seçilmesi ve Bankamız Genel Müdür Yardımcısı Sayın Hakan Aran'ın Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na gerekli bildirimlerin yapılması ve izinlerin alınmasını takiben Genel Müdür olarak atanması kararlaştırılmıştır" ifadelerine yer verildi.

Banka yönetim kurulu üyelerinin görev dağılımı ise şu şekilde gerçekleşti:

Kurumsal Yönetim Komitesi: Ersin Önder Çiftçioğlu (Başkan), Feray Demir (Üye), Sadrettin Yurtsever (Üye) ve Neşe Gülden Sözdinler (Üye),

Kredi Komitesi: Hakan Aran (Başkan), Adnan Bali (Üye), Feray Demir (Üye), Yusuf Ziya Toprak (Yedek Üye) ve Fazlı Bulut (Yedek Üye),

Ücretlendirme Komitesi: Adnan Bali (Başkan) ve Feray Demir (Üye)

İş hayatı satranç tahtasına döndü!

Kısa Çalışma Ödeneği'nin sona ermesiyle birlikte, işveren cephesinde yeni döneme ilişkin planlar gündeme geldi. Normal çalışma düzenine geçen işyerleri için öne çıkan seçeneklerden biri, çalışan başına işverene ödenecek aylık 1.341 liralık prim desteğinden yararlanma, bir diğer seçenek ise çalışanını ücretsiz izne göndermek olacak.

Türkiye'de ilk COVID-19 vakasının görüldüğü 2020 yılı Mart ayından bu yana alınan kısıtlama önlemleri sebebiyle kapanma noktasına gelen işyerlerine verilen en önemli destek kalemi olan kısa çalışma ödeneği (KÇÖ) desteği dün itibarıyla sona erdi. Bu desteğin sona ermesiyle birlikte işçi ve işverenin önündeki seçenekler, çalışma hayatını adeta satranç sporuna döndürdü.

Masada iki seçenek var

İşyerindeki çalışma sürelerinin geçici olarak azaltılması veya durdurulması hallerinde, sigortalılara çalışmadıkları dönem için gelir desteği sağlayan KÇÖ yerine, işverenlerin önünde iki seçenek bulunuyor. Bunlardan normal çalışma düzenine geçen işyerlerine, ücret desteği yerine işçi başına aylık 1.341 liralık prim desteği sağlanacak. Yani burada destek çalışana değil işverene verilecek. İşverenlerin bir başka seçeneği ise çalışanını ücretsiz izne göndermek olacak. Bu durumda ise çalışana 30 gün üzerinden ayda 1420.14 lira nakdi ücret desteği ödenecek.

Yürürlükteki mevzuat uyarınca, çalışanların önünde bir de istifa seçeneği bulunuyor. COVID-19 dönemine özel olarak getirilen hak kapsamında çalışanlar gerekli şartları taşımak koşuluyla istifa etmeleri halinde, 10 aya kadar işsizlik ödeneği alabilecekler.

Bu seçenekten son 120 günde iş sözleşmesi bulunup son 3 yıl içerisinde en az 600 günü bulunan işçiler yararlanabiliyor.

Planlar sil baştan yenileniyor

Kısa çalışma ödeneği desteğinin kaldırılmasının çalışma hayatına yönelik olası etkilerini DÜNYA'ya değerlendiren Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Öğretim Elemanı Okan Güray Bülbül, işyerlerinin kısa çalışma desteği sonrasındaki döneme yönelik planlama yapmaya başladıklarını bildirdi. İşletmelerin kısa çalışmadan çıkan işçilerden hangisini çalıştırmaya devam edeceği, hangisini ücretsiz izne göndereceğini belirlemek durumunda olduğunu belirten Bülbül, bazı işyerlerinin ise kapatma kararını hayata geçirmeye hazırlandığını kaydetti. KÇÖ desteğinin geçen yıldan bu yana, salgınla mücadelenin merkezinde yer aldığını söyleyen Bülbül, bundan çıkan işçilerin gelir kaybı yaşayacağını söyledi.

365 liralık bir gelir kaybı söz konusu

3 bin lira brüt ücretle çalışan bir işçinin eline aylık 1.786 lira KÇÖ desteği geçtiğini bildiren Bülbül, "Bu işçi 1 Nisan 2021 tarihinde ücretsiz izne gönderilip 30 gün üzerinden nakdi ücret desteği aldığı eline 1.420,14 TL geçecek. Dolayısıyla 365,86 TL'lik bir gelir kaybı söz konusu olacak" diye konuştu. Kısa çalışmadan çıkıp normal düzene geçen işçiler için ise işverene aylık 1.341 lira prim desteği sağlanacağını aktaran Bülbül, burada tercihin işverene ait olduğunu vurguladı.

Kısa çalışma öncesindeki son 120 gün içinde iş sözleşmesi olan ve 3 yıl içinde 600 gün çalışan işçilerin önünde ücretsiz izne gitmek yerine bir de istifa seçeneği bulunduğunu söyleyen Bülbül, "Bu durumdakiler kısa çalışma sonrası tekrar işsizlik ödeneğine hak kazanmadan işten ayrılırsalar bile işsizlik ödeneği alabilecekler" dedi.

İşsizlik Sigortası Fonu 93 milyara geriledi

Özellikle pandemi döneminde istihdam kaybını önlemek amacıyla oldukça etkin kullanılan İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki birikimli tutar, 9 Mart 2021 itibarıyla 93 milyar 975 milyon liraya geriledi. 2019 sonunda toplam varlığı 131 milyar 541 milyon lira olan Fon, 2020'de 30 milyar lira civarında azalarak 103 milyar 213 milyon liraya geriledi. Bu yıl da etkin olarak kullanılmaya devam eden İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki para, şubat sonu itibarıyla 98 milyar 166 milyon liraya, 9 Mart'ta ise 93 milyar 975 milyon liraya indi. Böylece fondaki para 2019 yılı sonuna göre 37 milyar 166 milyon lira azalmış durumda. 2019'da geliri 40.3 milyar harcaması 36.4 milyar lira olan fonun 2020 yılı geliri 38.2 milyar liraya gerilerken, harcaması 66.5 milyar liraya çıktı. 2020 yılından bu yana fondan yapılan 79 milyar lira civarındaki harcama içinde en yüksek kalemi 32 milyar lira ile kısa çalışma ödeneği ödemeleri oluşturdu. Bu dönemde teşvik ve destekler için 22 milyar lira, nakdi ücret desteği olarak 8.2 milyar lira harcandı.

Şentop: Karar, Başkanlık tezkeresiyle açıklanacak

TBMM Başkanı Şentop, Genel Kurul'da dün reddedilen güvenlik soruşturması teklifi ile ilgili, "Karar, Başkanlık tezkeresiyle açıklanacak." dedi.

TBMM Genel Kurulu'nda güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması teklifinin reddedilmesi üzerine Başkanlık Divanı toplandı.

TBMM Başkanı Şentop, güvenlik soruşturması kanun teklifinin maddelerine geçilmesi oylamasıyla ilgili yapılan itirazın, Meclis Başkanlık Divanı toplantısında ele alındığını belirterek, "Karar, Başkanlık tezkeresiyle açıklanacak." dedi.

Şentop, konuşmasında şunlara değindi:

"Bu TBMM'de ilk karşılaşılan bir durum değil. 2015 yılında, 1997 yılında, 1988'de, 1978'de benzer şeylerle karşılaşılmış. İktüzük 141. maddesi 'başkan ile kâtip üyeler birlikte sayar' diyor. İtiraz yoksa başkan sonucu açıklar, ama varsa elektronik oylamaya geçiliyor. Bu itirazın haklı haksız olduğuna başkan karar veremez. İtiraz varsa, ki TBMM TV'nin yayınından da paylaşılanlar oldu, itiraz var. Dolayısıyla elektronik oylamaya geçilmesi gerekiyor. İktüzük 13. maddesine göre itiraz yapma hakkı var. Başkanlık Divanı'na itiraz ediliyor. Bir karar alınıyor. Genel Kurul oyuna sunuyor. Karar sonucuna göre yeniden oylama yapılıyor. HDP'li arkadaşların talebi üzerine 3 Mart 2015'te, aynı gün içinde karar verilmiş. Meclis iradesi bağlamındaki tartışmaları tamamen manipülatif tartışmalar olarak görüyorum. Meclis iradesi

dediğimiz şey oylamaya yansıyan şeydir. Tartışma oylamanın kendisiyle ilgilidir. Bu tartışma aşılmadıkça Meclis iradesi şu yönde bu yönde demek yanlış olur."

"Bazı grup başkanvekillerinin açıklamalarını gördüm. Anayasa ve İktüzük, Meclis Başkanı'na Genel Kurul yönetme yetkisi verir. Meclis Başkanvekilleri, Meclis Başkanı yerine yönetirler. Meclis Başkanı, sorumlu olur. Meclis Başkanı karar verebilir, görevlendirir, gününü, saatini değiştirebilir. Bu konuda yaşanan tartışma olduğunda benim bu tartışmaya dahil olmam görevimin gereğidir." diyen Şentop, CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel'in ifadeleri konusunda, "Bir arkadaşımızın yapmış olduğu tuhaf değerlendirmeler, 'koşarak gelmiş, boncuk boncuk terliyor.' Bir sıkıntı olduğunu fark ettiğim anda koşu koşu giderim bu benim görevimdir. Fakat bu Meclis'te insanların konuşmalarıyla, hareketleriyle, fizik durumlarıyla ilgili en son espri yapacak kişi bu arkadaşımızdır. Kendisine konuşurken aynaya bakmasını öneriyorum. Bunlar hoş şeyler değil. Fikirlerimizi tartışalım, ama birbirimizin halleriyle, durumlarıyla ilgili değerlendirme yapmaya kalkarsak en çok lafı işitecek olan bu arkadaşımızın kendisidir. Ben Meclis Başkanı olarak seviyeyi düşürmek istemem ama bu işi çok daha iyi yapabileceğimi ifade etmek isterim. Pişman ederim." ifadelerini kullandı.

CHP'den güvenlik soruşturması teklifi tepkisi: AYM'ye gideriz

CHP'li Özel, "Sayın Şentop'un yaptığı iş, eylemli bir İçtüzük ihlalidir. Bugün Meclis'e darbe yapılmaya çalışılmaktadır. 10 gün içinde eylemli İçtüzük ihlalinden Anayasa Mahkemesi'ne usul, şekil yönünden gideriz." dedi.

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, dün akşam reddedilen kanun teklifinin TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un devreye girmesinin ardından bugün yeniden gündeme alınmasına tepki gösterdi.

Özel, TBMM'de basın toplantısı düzenledi.

Güvenlik soruşturması teklifinin TBMM Genel Kurul gündeminde olması ile ilgili soru üzerine Özgür Özel, şu yanıtı verdi:

"Bunu bekliyorduk, yaptılar. Yaptıkları iş şudur: Dün Sayın Şentop'un görevlendirilmesi ile Haydar Akar usulüne göre yönetti. Kendileri her oylamada Çin ordusu gibi gelip, her müzakerede çil yavrusu gibi dağılan kendileri, gittiler. Bu sefer biz muhalefet olarak çıktuk, kanun maddelere geçilmesi reddedildi. Haydar Akar da bunu duyurdu. E, gelseydin gelmedin. Millettin vergisiyle aldığı maaşının gereğini yerine getirmedin. O salonda bulunup da oyunu kullanmadın. 'Hayır oylamayı baştan yapalım...' Atılmış bir golü hakem saymışken tepeden gelip 'çıkarkin hakem formasını ben yöneteceğim.., Milletimiz karar versin. Bu kadar hazımsızlık yok... Sayın Şentop'un yaptığı iş, eylemli bir İçtüzük ihlalidir. İçtüzüğün 13. maddesinin son fıkrası 'oylamada yapılan bir yanlışlık sonradan fark edilirse' hükmünü içerdiğinden, oysaki AK Parti birleşim açıkken itiraz etmiş, Sayın Şentop arkada saatlerce bunu tartışmışken ve orada usulüne uygun olarak Haydar Akar tarafından kanunun

düşürüldüğü teyit edilip bir sonraki kanuna geçilmişken, sonra bugün Meclis'e Başkanlık Divanı'ndaki çoğunluk kullanılarak darbe yapılmaya çalışılmaktadır. Kabul edilebilecek bir davranış değildir. 10 gün içinde eylemli içtüzük ihlalinin Anayasa Mahkemesi'ne usul, şekil yönünden gideriz. Anayasa Mahkemesi daha önce verdiği kararların bir benzerini verirse, bu konuda çok açık hükümleri kararları vardır, bozulacaktır. Bütün haklarımızı kullanırız. En sonunda bu haksızlık hiçbir yerden dönmezse milletimizden, seçmenimizden döner. AK Parti MHP seçmeni sonuçta Türk insanıdır. Haksızlığa tahammül etmez şikeyle kazanmayı istemez. Hakemin taraf tutmasını istemez, hakemin kendi takımının taraf formasını giymesini istemez. Bugün hakem AK Parti forması giymiştir. Bugün tarafsızlık yemini eden Meclis Başkanı AK Parti flaması sallamaktadır. Bir kez kanun teklifleri reddedildi yaptıkları saygısızlığa bakın. Bu yüzden tek adam rejimi var çünkü tek adam kızdı köpürdü fırçaladı sabaha kadar uyutmadı. Ayıplarıyla otursunlar.”

Özgür Özel'in açıklamasının devamında şunları kaydetti:

"Şu an bir Başkanlık Divanı Toplantısı var. Dün muhalefetin sayısı fazla olduğu halde o kararı bozmaya, oylamayı yeniden yaptırmaya, kanunu yeniden almaya çalışıyor. Tahakküm kurmaya çalışıyor. Başkanlık Divanı'nın Meclis'in siyasi tarihine bir kara leke daha bırakmamasını ümit ederiz. 'Biz AK Parti, MHP'yiz, saray istiyorsa geçiririz, oylamada parmak kaldırırız ama son nokta biz olmasak da kanunu geçiririz, geçiremezsek ertesi gün yeniden geçiririz çünkü sarayın arzuhalcisi haline gelmiş bir Meclis Başkanı var. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli... Yanıt vermemiz gerekiyor. Tamamen kamuoyunu yanıltmaya yönelik çarpıtmaya çalışıyor. Sayın Genel Başkanım bu terör örgütlerinden bir tanesinin Artvin'de hedefindeydi, Sayın Devlet Bahçeli. Biz PKK kurşunu yemiştik. O gün Meclis kapalıydı, F-16'ların hedefindeyken 'Meclis'i açalım' diyen biziz. O gün biz geldikten sonra buraya gelen milletvekilleriniz, bizim duruşumuza en yakın şahittir. Geliyor sayıyor, tek devlet, tek bayrak, sayıyor sayıyor. O tek adamın dediği her şeyi tekrar ediyorsunuz. Tek prompter... Güya Sayın Genel Başkanı itibarsızlaştıracak."

Bahçeli'ye AYM tepkisi

"AK Parti artık tek başına seçim kazanamayacak hale gelmişken, 24 Haziran'da baskın seçim yapıp, ülkenin başına oturan Devlet Bahçeli'dir. Bugün çiftçinin, emeklinin, emekçinin, karnı aç uyuyanların sorumlusu Devlet Bahçeli'dir. Ülkeyi AK Parti'ye mahkûm eden Devlet Bahçeli'dir." diyen Özel, "Sayın Bahçeli'nin Anayasa Mahkemesi ile ilgili ifadeleri... Ne desek boş. İki noktanın altını çizip değerlendirmemi yapayım. Dilekçe usulü eksiklikler dolayısıyla iptal edildi. Anayasa Mahkemesi, iade ediyor. MHP Genel Merkezi'nde hazırlanmıştı demek ki MHP düzgün yazacak bir ekibe sahip değil. Hem size hem Cumhuriyet Başsavcısı'na hediye anca yetiştirdiler. Hiçbir partinin kapatılmasını doğru bulmayız. Hiçbir partinin kapatılmasına rıza göstermeyiz. Sayın Bahçeli, her istediğiniz olsun istiyorsunuz ya... Anayasa Mahkemesi'ni kapatırsanız, HDP'yi kim kapatacak?" ifadelerini kullandı.

ABD'den Türkiye'ye S-400 çağrısı: Elinizde tutmayın

ABD Savunma Bakanı Lloyd J. Austin ve Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi. ABD Savunma Bakanlığı görüşme sonrası yaptığı açıklamada, Austin'in Türkiye'ye S-400 sistemini ellerinde tutmamaları çağrısı yaptığını duyurdu.

ABD ve Türkiye arasında Joe Biden hükümeti göreve geldikten sonra sıcak bir temas kurmak mümkün olmazken, ABD Başkanı Joe Biden ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın telefonla dahi bir görüşmede bulunmaması dikkat çekiyor.

Biden hükümetinin Savunma Bakanı Lloyd J. Austin, mevkidaşı Hulusi Akar'la bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Söz konusu görüşmenin ardından ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon) yazılı bir açıklama yaptı.

Pentagon, Austin'in ABD ve Türkiye'nin savunma ilişkileri ile NATO'nun güvenliğine ilişkin atılan ortak adımlardaki kararlılığa vurgu yaptığını ifade etti. Türkiye'nin Afganistan'daki barış sürecine verdiği destek için Akar'a teşekkür edildiği belirtildi. İki ismin Doğu Akdeniz'deki pozitif diplomatik gelişmeleri değerlendirdiği, Austin'in NATO müttefikleri Türkiye ve Yunanistan arasındaki diyalog çabalarını memnuniyetle karşıladığı vurgulandı.

İŞ BİRLİĞİ GÜÇLENDİRİLMELİ

Karadeniz’de son dönemde yapılan ve USS Monterey ile USS Thomas Hudner’in de katıldığı tatbikatlara dikkat çeken Austin, NATO’nun doğu ve güney bölgelerinde Rusya kaynaklı sorunları Akar’la görüşmesinde gündeme getirdi. Türkiye ve ABD’nin askeri iş birliği alanında bağlarını güçlendirmesi gerektiğini savunan Austin, Türkiye’nin Rusya’dan satın aldığı S-400 sistemini ellerinde tutmamaları gerektiği çağrısı yaptı.

MSB’DEN GÖRÜŞMEYE İLİŞKİN AÇIKLAMA

Milli Savunma Bakanlığı’ndan (MSB) Austin-Akar görüşmesine ilişkin açıklamada ise şu ifadeler kullanıldı:

“Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar ve ABD Savunma Bakanı Lloyd James Austin 1 Nisan 2021’de bir telefon görüşmesi gerçekleştirmiş, görüşmede bölgesel güvenlik ve ikili savunma iş birliği konularında görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar.

Görüşmede her iki bakan tarafından stratejik ilişkilerin önemi, bölgesel ve küresel güvenlik konusunda ortak bir anlayış geliştirilmesi, sorunların stratejik ortaklık ve müttefiklik ruhuna dayalı olarak çözüme kavuşturulması konuları vurgulanmıştır.

Bakan Akar ve Bakan Austin, iki ülke arasındaki askeri ilişkileri güçlendirirken daha yakın işbirliği ve koordinasyona olan bağlılıklarını tekrar teyit etmişlerdir.

Bakan Akar, Savunma Bakanı olarak atanan Bakan Austin’i bir kez daha tebrik etmiştir.”

OPEC+ ülkeleri petrol üretimini artıracak

OPEC+ ülkeleri, günlük petrol üretimini kademeli olarak artırma kararı aldı

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve OPEC dışı bazı üretici ülkelerden oluşan OPEC+ grubu, mayıs, haziran ve temmuz ayları için günlük petrol üretimini kademeli olarak artırma kararı aldı.

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve OPEC dışı bazı üretici ülkelerden oluşan OPEC+ üyesi 23 ülkenin enerji ve petrol bakanlarının, mayıs itibarıyla uygulanacak üretim kesintisi miktarını belirlemek için video konferans yöntemiyle bir araya geldiği 15. Bakanlar Toplantısı sona erdi.

OPEC'ten yapılan açıklamaya göre, 23 ülkenin Aralık 2020'de aylık yarım milyon varil üretim artışı kararına işaret edilerek, gelecek üç ay süresince de günlük 500 bin varili aşmayacak şekilde artış yapılacağı bildirildi.

Söz konusu 3 ay için 23 ülkenin petrol üretimi ve OPEC+ ülkelerinin aylara göre yapacağı toplam üretim artışını gösteren tablo kamuoyuyla paylaşıldı. Buna göre, OPEC+ ülkeleri, mayıs ve haziran aylarında günlük 350 bin, temmuzda ise yaklaşık 441 bin varil üretim artışına gidecek.

Suudi Arabistan ise şubatta açıkladığı gönüllü olarak günlük 1 milyon varillik ek kesinti kararını kademeli olarak kaldıracak.

Suudi Arabistan Enerji Bakanı Abdulaziz bin Selman, toplantıda yaptığı konuşmada, mayıs için 250 bin, haziran için 350 bin ve Temmuz'da ise 400 bin varil günlük artışa gideceklerini söyledi. Buna göre, OPEC+ grubunun temmuzda üretim kesintisi yaklaşık 5 milyon 800 bin varil seviyesinde olacak.

Selman, OPEC+ olarak hala piyasadaki gelişmelere ihtiyatlı yaklaşıtlarını belirterek, "Ancak nabız yoklamalıyız ve bizi piyasaya temkinli yaklaşmaya sevk eden psikolojik bariyeri aşmamız gerekiyor. (Geçen yıl) aralık ayında oluşturduğumuz mekanizmaya hala bağlıyız. Bu da piyasadaki gelişmelere göre çift yönlü olarak 500 bin varil artırma veya azaltma yapma imkanı tanıyor. Bu nedenle güvencemiz hala var." dedi.

Öte yandan, OPEC+ toplantısı sonrasında Brent türü ham petrolün varil fiyatı, dünkü kapanışa göre yüzde 3,66 artışla 65,04 dolara kadar yükseldi. Batı Teksas türü (WTI) ham petrolün varil fiyatı ise yüzde 1,19 artışla 61,64 doları gördü.

OPEC+ grubu, bir sonraki bakanlar toplantısını 28 Nisan'da yapacak.

Yabancı çıkışında ve DTH azalışında rekor haftası

Alaattin AKTAŞ

02 Nisan 2021 Cuma

Merkez Bankası Başkanlığı'ndaki operasyon iki alanda rekor kırılmasıyla sonuçlandı:

✓ **Yabancı yatırımcılar bir haftada 1.9 milyar dolarlık hisse senedi ve DİBS satarak Türkiye'den adeta kaçtı.**

✓ **Vatandaşın dövizden uzaklaşmasını sağlamanın yolu TL faizini artırmak değilmiş, kuru yükseltmekle bu sağlanabiliyormuş, bunu da gördük. DTH bir haftada 9.3 milyar dolar azaldı.**

Merkez Bankası'nda gerçekleştirilen "başkan değiştirme operasyonu" geçen hafta döviz hareketlerinde rekorlar kırılmasıyla sonuçlandı.

Öyle ki, hatırlayabildiğimiz kadarıyla yabancı çıkışı ve döviz tevdiat hesabı azalışında geçen haftaki gibi bir hareket daha önce hiç görülmemişti.

Merkez Bankası verilerine göre, yurtdışı yerleşikler ya da kısaca yabancılar 19-26 Mart haftasında, yani Naci Ağbal'ın görevden alınıp yerine Şahap Kavcıoğlu'nun atandığı haftada Türkiye'den adeta kaçtı. Yabancılar geçen hafta tam 1 milyar 105 milyon dolarlık devlet iç borçlanma senedi, 814 milyon dolarlık da hisse senedi sattı. Böylece toplam çıkış 1.9 milyar doları aştı.

Yabancı öyle bir kaçtı ki, adeta arkasına bakmadı; zarar mı ediyor, umursamadı.

12-19 Mart haftasında sepet kur ortalama 8.17 düzeyindeydi. Bir hafta sonra, yani 19-26 Mart haftasında ise sepet kur 8.65'e çıktı. Dolayısıyla yabancı, kur yükseldiği için hisse senedi ve DİBS satarak elde ettiği Türk parasıyla daha az döviz almaya razı oldu. Yabancı'nın böyle davranması ve apar topar Türkiye'yi terk etmesinin altında yatan etkenlerin başında kurun daha da yükselebileceği kaygısı yatıyordu.

02.04.2021

Nitekim bu kaygı da gerçekleşti. Sepet kur 26 Mart'tan sonraki günlerde daha yükselerek 8.98'e ulaştı.

Yabancı yatırımcı hem kur yönüyle zarara uğradı, hem fiyat yönüyle. Hisse senedi fiyatları özellikle 22 Mart Pazartesi günü yüzde 10'a yakın düştü. Bu düşüş, salı günü kapanışta toparlanma olmakla birlikte seans içinde de devam etti.

Ayrıca faizler yükseldiği için iç borçlanma senetlerinin fiyatı geriledi.

Dolayısıyla yabancı hem ucuza satış yaptı, hem yüksek kurdan çıktı; ama çıktı!

Bu da mı dış güçlerin işi!

Yabancı yatırımcının bir hafta gibi çok kısa bir sürede 1.9 milyar dolar götürmesi pek görülmuş bir durum değil.

Ama şimdi herhalde hiç kimse yabancıların bu hızlı çıkışını Türkiye'nin büyümesini, gelişmesini istemeyenlerin bir oyunu gibi görmeyecektir. Herhalde bu kez kimse "Dış güçler" demeyecektir.

Hani olur ya bunu söyleyen çıkarsa, onlara "Merkez Bankası Başkanı'nı değiştiren de dış güçler mi" diye sormak gerekir.

Yabancıların satacağı kıymet kalmıyor!

Bardağın dolu tarafında bir şeyler bulmak istersek yabancıların bundan sonra böylesine hızlı çıkışlar sergilemesinin pek mümkün olmadığını söyleyebiliriz.

Çünkü yabancıların sahip olduğu menkul kıymetler bayağı azaldı.

Geçen haftaki satıştan sonra yabancıların elinde 26 Mart itibarıyla 23 milyar 782 milyon dolarlık hisse senedi ve 7 milyar 671 milyon dolarlık devlet iç borçlanma senedi kaldı.

Özellikle devlet iç borçlanma senedinde bundan sonra çok daha sınırlı satışlar görülecektir. Bunda, hem satılabilecek senet tutarının azalması, hem de faiz yükseldiği için fiyatların gerilemiş olması büyük etki yapacaktır.

DÖVİZ HESAPLARI GERÇEKTEN ERİDİ!

Her iki vatandaşın biri tasarrufunu döviz cinsinden tutmayı tercih ediyor.

Ya da tasarruf edilen her 100 liranın yarısı, hatta yarıdan biraz fazlası döviz cinsinden tutuluyor.

Bu yapının kırılması, en azından dövize yönelişin durması ve tersine bir hareketin başlaması arzulanıyor.

Bunu sağlamanın iki yolu var...

Birincisi TL'ye iyi faiz vermek, TL'yi getirisi yüksek ve cazip bir tasarruf aracı haline getirmek. Bu denendi. Naci Ağbal döneminde faiz yükseldi. Ama faiz yükselince kur gerilemeye başladı ve vatandaş kendi açısından haklı olarak "Elimdeki malı (döviz) niye ucuza satayım" yaklaşımı sergilemeye başladı ve dövizini satıp TL'ye geçmedi.

İkinci yol dövizin fiyatını birden yükseltmekti; şöyle ya da böyle... Fiyatı artırılan dövizin satılması bu şekilde teşvik edilebilirdi. İşte Şahap Kavcıoğlu'nun Merkez Bankası Başkanlığı'na gelmesiyle bu gerçekleşti. Kurun yükselmesi istendiği için olmadı tabii ki bu, görev değişikliği kur yükselişine yol açtı ve bu Merkez Bankası'ndaki operasyon en azından dövizden TL'ye geçme amacına hizmet etmiş oldu.

Bir haftada 9.3 milyarlık çözüme

Merkez Bankası verilerine göre 19-26 Mart haftasında döviz tevdiat hesaplarında tam 9.3 milyar dolarlık azalma oldu. Kurun yükselmesini fırsat bilen sattı.

19 Mart'ta 261.7 milyar dolar düzeyinde bulunan döviz tevdiat hesapları 26 Mart'ta 252.4 milyar dolara geriledi.

Bir haftada gerçekleşen 9.3 milyar dolarlık gerilemenin 8.9 milyar doları yurtiçi yerleşiklerin hesaplarındaki azalmadan kaynaklandı.

Söz konusu hafta vatandaş tam 7.2 milyar dolarlık döviz sattı. Şirketlerin satışı ise 1.7 milyar dolar oldu.

Bu arada yurtiçi yerleşiklerin hesaplarındaki 8.9 milyar dolarlık görünür azalmanın 818 milyon dolarının parite ve altın fiyatlarındaki değişimden kaynaklandığını, gerçek azalmanın 8.1 milyar dolar olduğunu belirtelim. Ancak kuşkusuz 8.1 milyar da hiç azımsanacak bir tutar değil.

Çözüm: “doğru veri” ...

Ferit Barış PARLAK

02 Nisan 2021 Cuma

Ekonomide de...

Sağlıkta da...

Kısacası her alanda, sorunu, “doğru veri” gösterir...

★ ★ ★

Planlama “doğru veri” üzerinden yapılırsa...

Sorun oluşmayabilir veya oluşan sorunun çözüm uğraşısında başarı oranı artırılabilir...

★ ★ ★

Yanlış/bilimsel olmayan veri...

Belirsizliği ve sorun artışını/ sorunlarda çözümsüzlüğü kronikleştirir...

★ ★ ★

Örneğin...

Dünyada COVID-19 verileri...

Türkmenistan’da vaka yok...

Tanzanya, Kamerun, Senegal, Somali gibi ülkelerde bulaşıcılığı yok! (Bizim Güneydoğu gibi...)

Uruguay gibi Brezilya’nın komşusu ülkelerde yatarak tedavi olan yok!

02.04.2021

★ ★ ★

Bir kişinin geometrik olarak tüm dünyaya yayabildiği bir hastalık...

Bu veriler ışığında uygulanan politikalarla, nasıl bitirilebilir?

★ ★ ★

Örneğin Türkiye’de tarım...

Kesilmiş hayvanı kesilmemiş; üretilmemiş buğdayı/ cevizi üretilmiş gösteren verilere bakınca...

Hayvancılıkta da, hububatta da kendimize yetiyoruz...

İhracatını yaptığımız un/makarna/peynir gibi “son ürüne” de pay ayırabiliyoruz...

O ürünler gibi onlarcasını ithalat hanemizde görünce de, şaşırıyoruz!

VELHASIL...

Doğru verinin “verimlilik için”, “öncelikli ihtiyaç” olduğunu biliyoruz...

Ama...

Veri/verimlilik/üretimdeki sorunlarımızdan önce enflasyon sorununu; enflasyondan önce faiz sorununu çözmeye çalışıyoruz...

Dahası...

Brezilya %2.75, Güney Afrika %3.5 faizdeyken, bizde %19 zorunluluğunun; yüksek kura rağmen 3 ayda 11 milyar dolarlık dış ticaret açığının; bu sıralama tercihindен kaynaklandığını yıllardır biliyor/anlatıyoruz...

Abdulkadir Selvi

Meclis'te güvenlik soruşturması krizi

2 Nisan 2021

Güvenlik soruşturmasıyla ilgili yasa teklifinin oylanması hakkında muhalefet partileri, "İktidara gol attık" sevinci içindeydi. Hatta İYİ Parti'li Müsavat Dervişoğlu, "Öyle bir gol yediniz ki, Rüştü'yü kaleye geçerseniz o golü çıkaramazdı" dedi. İktidar ise VAR'a gidip, hakemin hatalı kararını düzeltme havasındaydı.

Bakmayın böyle futbol deyimiyle anlattığıma. Güvenlik soruşturmasıyla ilgili yasa teklifinin görüşmeleri nedeniyle Meclis'te ciddi bir gerilim yaşandı.

CHP'li Meclis Başkanvekili **Haydar Akar**, güvenlik soruşturmasıyla ilgili kanun teklifinin tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlandığını belirterek, maddelere geçilmesini oylamaya sunuyor.

TUTANAKLAR

Devamını Meclis tutanaklarından aktarıyorum.

CHP Grup Başkanvekili **ÖZGÜR ÖZEL** – Biz çoğuz... Başkanım, burada artık hiç şüpheye... Kesinlikle çoğuz Başkan. Siz de sayabilirsiniz, hiç şeye gerek yok. Reddedildi, reddedildi Sayın Başkan.

CHP Adana Milletvekili **ORHAN SÜMER** – Başkan, bak, içeriye çağırıyorlar.

CHP Grup Başkanvekili **ÖZGÜR ÖZEL**– Uyuşmazlık değil, siz kendiniz görüyorsunuz Sayın Başkan.

CHP Adana Milletvekili **ORHAN SÜMER** – Başkanım, çağırıyorlar, bak. Başkanım, içeri çağırıyorlar.

MHP Grup Başkanvekili **MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL** – Başkanım, biz fazlayız.

AK Parti Grup Başkanvekili **CAHİT ÖZKAN** – 2 el kaldırıyor, 2 el!

BAŞKAN – Evet, kabul edilmemiştir. (CHP ve HDP sıralarından “**Heey!**” sesleri, alkışlar)

Zaten ne olduysa bundan sonra oluyor.

Çünkü Divan kâtibi AK Parti Mardin milletvekili **Şeyhmuş Dinçel**, elektronik oylamayı işaret ederek, “**Makinaya gidelim, makinaya gidelim**” diye itiraz ediyor. Buna muhalefetin engelleme hakkı diyoruz. Ancak Meclis’i çalıştırmak da iktidarın görevidir.

GEÇMİŞ ÖRNEKLER

Meclis İçtüzüğü’nün 13. Maddesi oylamanın yenilenmesini düzenliyor. Geçmişte de bu yola başvurulmuş.

14 Aralık 1978 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin bölümlerine geçilmesi oylaması sırasında yaşanmış. Başkan, bölümlerinin kabul edilmediğini açıklamış. 17 Aralık günü oylama işlemi tekrar edilip, kabul edilmiş.

28 Ocak 1997 tarihinde ise Meclis soruşturması önergesi oylanarak reddedilmiş. Ancak **Hikmet Uluğbay, Bülent Ecevit**’in, oy kullandığı halde kullanmadı şeklinde görüldüğünü belirtip, itiraz etmiş. 5 Şubat 1998 tarihinde oylama tekrarlanmış. 21 Şubat 2015 tarihinde İç Güvenlikle ilgili Kanun Tasarısı’nın oylanması sırasında çeşitli hatalar yapıldığına ilişkin itirazlar üzerine 3 Mart 2015 tarihinde Divan Kararı oylamaya sunulmuş.

Ağrı Milletvekili **Berdan Öztürk**’ün 35 gün ardışık izinli sayılmasına ilişkin Başkanlık Tezkeresi, 9 Ocak 2018 tarihinde oylanarak reddedilmiş. Başkanlık Divanı’na yapılan itiraz ise Başkanlık Divanı’nın 24 Nisan 2018 tarihli kararı ile kabul edilmemiş. Meclis Başkanı **Mustafa Şentop**’un başkanlığında yapılan Danışma Kurulu’nda oylamanın yenilenmesi istendi. **Şentop**, Meclis İçtüzüğü’nün 141. maddesine göre Divan kâtibinin itirazı üzerine oturumu yöneten başkan **Haydar Akar**’ın elektronik oylama yapması gerektiğini belirtti.

KANITI CHP VERDİ

Meclis’te sert tartışmalar yaşandı. Meclis başkanvekili **Haydar Akar** kararının arkasında durdu. Ancak yapılan oylamada güvenlik soruşturmasıyla ilgili teklifin maddelerine geçilmesi kabul edildi. Meclis’teki tartışmalar sırasında AK Partililer, bir CHP milletvekilinin sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımdan yararlandılar. O videoda AK Partili kâtip üye **Şeyhmuş Dinçel**, “**Makinaya gidelim**” diyor. İyi ki CHP var.

DEĞİŞEBİLİR

Güvenlik soruşturmasıyla ilgili düzenleme ilk haliyle AK Parti içinde de önemli tartışmalara neden olmuştu. Anayasa Mahkemesi’nin iptal kararı doğrultusunda

düzenlemeler yapıldı. Meclis'teki müzakereler sırasında önergelerle yeni değişiklikler yapılırsa sürpriz olmasın.

DEMİRTAŞ, NEDEN GERRY ADAMS OLAMIYOR

HDP eski Eş Genel Başkanı **Selahattin Demirtaş**'ın üçüncü ittifak önerisi siyasette karşılık buldu. Ama HDP'liler bu öneriden pek memnun kalmadı. **Demirtaş**'ın, “**demokrasi ittifakı**” istediğini söylemek zorunda kaldılar. **Selahattin Demirtaş**'ın önerileri siyasette karşılık buluyor. Özellikle HDP tabanını ve Türk solunu etkiliyor. Ama bu durumdan HDP yönetiminin ve Kandil'in memnun olduğunu söylemek mümkün değil.

Demirtaş da Kandil'den ve İmralı'dan rahatsız. Bir ara yeni bir parti projesi geliştirmişti. PKK damgasını taşımayan ve Türk solunu da içine alan yeni bir parti. Hatta cezaevinde ziyaretine gelen bazı önemli isimlerle de paylaşmıştı. Ancak ne zaman ki Kandil'in haberi oldu, Kandil'in baskısı üzerine **Başak Demirtaş** alelacele yalanlamak zorunda kaldı. **Demirtaş**'ın yeni parti konusundaki yaklaşımı sağlıklı değil. Terör ve şiddet damgasını taşımayan, Kandil ve İmralı vesayeti altında olmayan yeni bir arayışı dillendiriyor. Doğru düşünüyor. Sırtında PKK damgasını taşıyarak Türkiye partisi olmak mümkün değil. Bu yaklaşım Kürt seçmen ve Türk solunun bir kısmında karşılık bulabilir. Ama **Selahattin Demirtaş**'ta eksik olan bir şey var. O da yeterince cesur olmaması. O nedenle İRA terörüne karşı çıkan Sinn Fein lideri gibi bir **Gerry Adams** olamıyor.

ANAYASA MAHKEMESİ İADE KARARINI YAZIYOR

ANAYASA Mahkemesi, HDP ile ilgili iddianamenin iadesine karar vermişti. İadeyle ilgili yasal bir süre yok. Ama Anayasa Mahkemesi'nin iade gerekçeleri tek tek, maddeler halinde sıralanıp Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilecek. Oy birliğiyle alınan iade kararı dün imzaya açıldı. Kararla ilgili imzaların tamamlanması bekleniyor. Çünkü iade yazısında kararlara atıf yapılıyor. İade yazısı gecikmeden, bir üst yazı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na iade edilecek.

Anayasa Mahkemesi'nin iade gerekçesi Anayasa ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu açısından iki esas üzerine oturuyor.

ANAYASA AÇISINDAN

1- Anayasa Mahkemesi, HDP iddianamesinin Anayasa'nın 68 ve 69. maddelerinde düzenlenen odak olma fiili arasındaki gerekli ilişkilendirilmenin yapılamadığına hükmetmişti. Odak olma fiiline gerekçe gösterilen isimlerin, hangi eylemi, eylem tarihi, kimlik bilgileri ve fiilin işlendiği dönemdeki görevi gibi usul eksikliklerini tespit etmişti.

CMK AÇISINDAN

2- Kapatma davalarında Ceza Kanunu'ndaki bazı hükümler uygulanıyor. İddianamenin kabul edilebilirliği için yapılan ön incelemede Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 170 ve 174. maddelerine göre eksiklikler tespit edildi.

CMK'nın 170. maddesinde, "**İddianamede yüklenen suç u oluşturan olaylar, mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanır**" deniliyor. "**İddianamenin sonuç kısmında şüphelinin sadece aleyhine olan hususlar değil, lehine olan hususlar da ileri sürülür**" hükmü yer alıyor. Ceza Muhakemeleri Kanunu'ndaki önemli düzenlemeler 25 Mayıs 2005 tarihinde **Cemil Çiçek**'in Adalet Bakanı olduğu dönemde gerçekleştirilmişti.

HDP ile ilgili iddianamede, siyaset yasağı istenen şahısların hangi eylemlerinin odak oluşturduğu konusunda eksiklikler tespit edilmişti. 687 kişi hakkında siyaset yasağının istendiği iddianamede, ölen ya da HDP'den istifa eden bazı şahıslara siyasi yasak istendiği belirlenmişti.

YENİ BAŞTAN

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı **Bekir Şahin**, belirlenen eksiklikleri giderip, yeni bir iddianame ile Anayasa Mahkemesi'ne dava açarsa, prosedür baştan başlamak üzere uygulanacak.

Ekonomiye Çin lobisi hâkim

Esfender KORKMAZ

02 Nisan 2021

Küreselleşmenin önünü açan yeni liberal politikalar aynı zamanda dış ekonomik ilişkilerde sömürü düzenine uygun bir zemin oluşturdu. Dünya'da Çin, Tayvan, Güney Kore gibi cari fazla verip zenginleşen ülkeler oldu. Türkiye, Arjantin, Brezilya gibi cari açık verip göreceli olarak yoksullaşan ülkeler oldu. Türkiye mutlak yoksullaştı. Zira 2013 yılında 12480 dolar olan fert başına millî geliri 2020'de 8599 dolara geriledi. Türkiye olarak 2003 yılından, 2020 yılına kadar toplam 860,6 milyar dolar dış ticaret açığı verdik. 611 milyar dolar da cari açık verdik.

En büyük dış ticaret açığını da Çin'e karşı verdik. Her yıl Çin'e karşı 18 milyar dolar ile 20 milyar dolar arasında dış ticaret açığı veriyoruz

Dünyada en büyük yolsuzluk Çin'de oluyor. Çin devletinin yurt dışında yaptığı yatırımları, fuarları, ticari işlemleri devlet adına Çin memurları yapıyor. Bunlar da ilgili ülkelerden faturaları gerçeğinden daha yüksek alıyorlar.

Türkiye, Çin'den teknoloji ve yatırım malı ithal etmiyor. İsterse ithalatını kısımlar. Kota uygulayabilir. Ama yapmıyor. Ben yıllardır Çin'e karşı yeni bir dış ticaret politikası öneriyorum. Ancak anlaşılıyor ki, içeride **Çin lobisi** buna izin vermiyor. Çin lobisi rant sağlayacak diye Türkiye yoksullaşıyor.

Şubat ayı verilerine göre; Türkiye ihracatının yüzde 42,9'unu AB'ye yapmış. AB'ye karşı dış ticaret açığımız yok. Şubat dış ticaret açığı 3,3 milyar dolardır. Aynı ayda Çin'e karşı 2 milyar dolar açık vermişiz. Bu açık şubat ayı dış ticaret açığının yüzde 60'ını oluşturuyor.

Yine şubat ayında, Rusya'ya karşı verdiğimiz dış ticaret açığı da 1,3 milyar dolardır. Aylık dış ticaret açığı içindeki payı yüzde 40'tır.

Yani dış ticaret açığının yüzde yüzünü Çin ve Rusya'ya veriyoruz. Rusya'dan doğal gaz alıyoruz ve fakat Avrupa'ya satılan gazın çok üstünde fiyatla alıyoruz. Arada kim var, neden pahalı alıyoruz? Bunları muhalefetin araştırması gerekir.

ŞUBAT AYI DIŞ TİCARET VERİLERİ			
ÜLKE	İHRACATTA PAY	İTHALATTA PAY	AÇIKTA PAY
AVRUPA BİRLİĞİ	42,9	35,5	0
ÇİN	1,7	9,7	60
RUSYA	2,5	9,7	40
ÇİN +RUSYA	4,2	19,4	100

Türkiye kur sorununu ve günübürlük politikaları tartışmaktan, buz dağının altında kalan bu sorunları tartışmıyor.

Dış ticaret açığı ve cari açık tuzağından kurtulmak hiç zor değil.

Türkiye dış ticaret politikasını değiştirmelidir. Çin'e kota uygulamalıdır. Rusya ile olan doğal gaz anlaşmasını yenilemelidir. Rusya ile nasıl bir doğal gaz anlaşması yapıldığı kamuoyuna açıklanmalıdır.

Üretim dışa bağımlı olmaktan kurtarılmalıdır. Halen imalat sanayisinde ithal girdi oranı yüzde 40'ın üstündedir. İhracat malı üretim sektöründe de yüzde 70'tir. Bu oranların yüzde on seviyesine çekilmesi gerekiyor. Nasıl olur? Dalgalı kur politikasını değiştirerek, kırılğanlığı önlemesi gerekir.

Girdi olan ara malı ve ham maddeyi Türkiye'de üretmesi gerekir. Bunun için de bu alanda önce güven, sonra yüksek teşvikler verilmelidir. Gerekirse devlet geçici bir süre piyasaya girmelidir.

Bunları bugünkü iktidar yapar mı? Yapamaz. Başkanlık sistemi ile siyasi iktidarı destekleyen muhafazakar taban azaldı. Şimdi tabanda siyasi İslam daha etkilidir. Bunların derdi, davadır. Dava için kaynak sağlamaktır.

MHP'ye gelince; MHP, ekonomik sorunları her zaman önemsiz görmüştür. İşsizleri ve yoksulları görebilme ufku da yoktur.

Kısaca bu iktidar dış ticarete Çin ve Rusya hegemonyasını çözemez. Çözüm halkın bilinçlenmesinden geçer.

İbrahim Kahveci

Afrika pazarını neden kaybediyoruz?

Türkiye İhracatçılar Meclisi-TİM verilerine göre bu yılın ilk 3 ayında 45 milyar 055 milyon dolar ihracat gerçekleştirdik. İhracatımız geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15,1 artış göstermiş.

Bu yıl ihracatta hem değer olarak hem de oran olarak en parlak artış ABD pazarında yaşandı. 1,99 milyar dolarlık ihracatı yüzde 36,0 artışla 2,71 milyar dolara yükselttik.

Kısaca JOE BIDEN bize ihracatta iyi gelmiş.

Fransa'ya ihracatımızın da yüzde 26,9 artışla 2,1 milyar dolara ulaştığını görüyoruz. Milyar doların üzerinde olup artış oranı yüksek bir başka ülke ise Polonya.

Ama bugün bizim meselemiz ihracatın gerilediği ülkeler. Burada en dikkat çekici ülke kuşkusuz Suudi Arabistan. Geçen yılın ilk 3 ayında 810,6 milyon dolar ihracat yaptığımız bu ülkeye, bu yıl sadece 56,2 milyon dolar ihracat yapabilmışiz.

Ama bunun dışında da ihracat kaybı yaşadığımız bir küme ülke grubu söz konusu. Mesela Cezayir'e ihracatımız %7,9 düşüşle 369 milyon dolara gerilemiş. Yemen ise yüzde 30,8 kayıpla 208 milyon dolarlık mal almış bizden.

Bunların dışında mesela Gana'ya ihracatımız yüzde 22,2 azalışla 93,7 milyon dolar olmuş. Sudan'a ise ihracatımız yüzde 35,4 azalışla 69,3 milyon dolarda kalmış.

İhracatımızın düştüğü bu bölgeden diğer ülkeler ise şunlar: Kenya -%8,8; Cibuti - %41,1; Tanzanya -%9,6; Etiyopya -%50,4; Bahreyn -%20,6; Angola -%28,1; Kamerun -%16,8...

Bu ülke grubuna bakınca miktar-değer küçük olabilir ama bir bölgesel sorun olarak da görebiliriz.

02.04.2021

Burada bir noktayı belirtelim: Acaba biz en karlı ihracatı hangi ülke grubuna yapıyoruz? Mesela gelişmiş ülkelere ihracatımız artarken acaba değer olarak kazanabiliyor muyuz?

İhracat birim değer endeksi 2013 yılında 114,5'ten 2020 yılında 94,0'e gerilemiştir.

Ya sattığımız ürünlerin değer seviyesi-teknolojik seviyeye bağlı olarak düştü, ya da aynı malı daha ucuza satmaya başladık.

İyi ama neden ucuza mal satarız ki?

İşte asıl mesele de burası sanırım.

Afrika pazarı denildiğinde aklıma ilk olarak THY'nin güçlü açılımı geliyor. O dönemlerde THY yönetimi tabiri caiz ise ihracat kapılarını açan bir milli şirketti.

Gidemezsen malını da satamıyorsun.

Yine aynı dönemlerde dış politika ve yurtdışı ziyaretler bu açılımı destekler nitelikteydi. Her gittiğimiz yerde bir başka karşılanıyorduk.

Ama artık o güzel günler bitti. Nerede ise birkaç ülke dışında iyi ilişki durumumuz kalmadı. Ve bu durumun da dış ticaret verilerine yansıdığını görebiliyoruz.

Bir başka nokta ise yine aklıma MÜSİAD ziyaretinden geliyor. O dönem Afrika pazarını kimseye vermek istemeyen TUSKON vardı. MUSİAD heyeti ticari görüşme yaparken salonun elektriklerini kesildiğini duymuştum.

Acaba aynı hırs ve örtülü engelleme devam mı ediyor?

Dışişleri Bakanlığı bu duruma nasıl müdahale ediyor? Kapanan kapı varsa açılabilir mi? İyi ilişkiler zinciri ne durumda?

Tabi cevabını bilmediğimiz bir sürecin en azından sonucundan değerlendirme yapmaya çalışıyoruz.

Bu sonuç ise pek iç açıcı bir durum göstermiyor. Umarım dikkatlerden kaçmaz.

REKORLAR DIŞ AÇIĞI KAPATMIYOR

02.04.2021

Geçen yıldan beri ay bazında ihracat rekorları duyuyoruz. Yok efendim şu ayın en yüksek ihracatını yaptık, yok efendim bu ayın en yüksek artışını yaptık ya da en yüksek aylık ihracatı yaptık.

İyi ama neden dış açık bir türlü kapanmıyor?

Mesela en yüksek aylık ihracatı bu yılın Mart ayında yaptığımızı açıkladı Ticaret Bakanımız Ruhsar Pekcan. Ama buna rağmen aylık dış açık ocak ayında 3,0 milyar dolar, Şubat ayında 3,3 milyar dolar ve Mart ayında 4,7 milyar dolara çıkmış.

Acaba bu rekorlar neden dış açığı azaltmıyor?

ENFLASYON BASKISI

İstanbul Ticaret Odası-İTO Mart ayı fiyat endekslerini açıkladı. Ortaya yine maliyet baskısı çıkıyor.

Bu ne demek? Önümüzdeki dönemde kimse enflasyonda bir iyileşme beklemesin.

O zaman faiz indirimi de artık zor.

İşimiz gerçekten zor. Hele Merkez Bankası'nın daha zor. Güveni de kaybettik, istikrarı da... Şimdi fatura ödeme zamanı.

02 Nisan 2021, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

İstanbul Boğazı eski günlerde o kadar güvenliydi ki...

İstanbul Boğazı'nda Panama bandıralı bir geminin arızalanıp sürüklenmeye başladığı haberi bana eski günleri hatırlattı. Sözünü ettiğim zaman dilimi 1950'li yıllardı...

Trafik yok gibiydi

O yıllarda ben Yeniköy'den denize girerdim ve Boğaz'ı yüzerek geçip karşıya giderdim. Akıntı Kandilli'ye sürüklerdi. Sonra da kayıkla gelip alırlardı ve kürek çekerek Yeniköy'e dönerdim. O dönemde Boğaz'da trafik yok gibiydi. Rusların bir tek tankeri vardı Boğaz'dan geçen. Kum takaları, arkalarında filikalarıyla geçerlerdi. Bizler de yüzerken bunlara tutunup Tarabya'ya kadar girerdik. Sonra başka bir takanın filikasına tutunup Yeniköy'e geri dönerdik.

Boğaz bizimdi

Kısacası, İstanbul Boğazı sanki sadece bize aitti. Sürat tekneleri falan da yoktu. Bir yalının çocuğuna 3 beygirlik Evinrude motor almışlar, hayretle bu motorun teknesini izlerdik. İşte bu Boğaz, Montrö Antlaşması'nın Boğaz'ıydı. Yani kontrol bizdeydi ama zaten kontrol edecek fazla bir şey de yoktu. 2'nci Dünya Savaşı'nda iki tane Alman gemisinin Karadeniz'e geçmesine izin verdiğimiz için, Ruslar yani Sovyetler hesap sormuşlardı.

Çarpışan tankerler

Lozan Antlaşması'nda ise Boğazların kontrolü bizde değildi. Bu ayıp 1936'da Montrö ile düzeltildi. Ancak bu kontrolün ne anlama geldiğini kazalar başlayınca anladık. Örneğin, 1960'larda iki tanker çarpışınca çıkan yangın aylarca sürmüş ve bizim Yeniköy'e park eden araçtakiler, Neron gibi Beykoz'daki yangını izlemişlerdi. Bütün o değişimi, Boğaz'ın yoğun trafiğini ve yalılara çarpan gemileri düşününce "**Kanal İstanbul**"un gerekliliğini anlıyorum.

Panama gemisi

Bakın işte... Son olarak Panama bandıralı River Elbe isimli kuru yük gemisi, İstanbul Boğazı geçişi sırasında makine arızası nedeniyle sürüklenmeye başladı. Kıyı Emniyeti römorkörleri tarafından kurtarılan gemi, Ahırkapı açıklarına demirledi. Saat

02.04.2021

10.45 sıralarında Yeniköy açıklarına gelen 90 metre uzunluğundaki gemi, makine arızası yaparak sürüklenmeye başladı. Kuru yük gemisi kıyıya 1 metre kala durabildi. Geminin sürüklenmesi ve kıyıya çok yakın bir noktada durması, vatandaşların cep telefonu kameralarına saniye saniye yansıdı.

Valinin mesajı

İstanbul Valisi **Ali Yerlikaya**, sosyal medya hesabından görüntü paylaşımında bulundu. **"İstanbul Boğazı'nda bugün önemli bir kaza tehlikesi atlattık"** diyen Yerlikaya, **"River Elbe gemisi, Sahil Güvenlik Marmara ve Boğazlar Bölge Komutanlığı ile Kıyı Emniyetimizin müdahalesi sonucu can/mal kaybı/çevre kirliliği yaşanmadan Ahırkapı açıklarına çekildi. İstanbul'umuza geçmiş olsun"** ifadelerini kullandı.